

NÁZVOSLOVNÉ INFORMÁCIE

č.43

Bratislava 2008

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

NÁZVOSLOVNÉ INFORMÁCIE

Bratislava 2008

OBSAH

Strana

INFORMATÍVNA ČASŤ

19. zasadnutie regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie (UNGEGN), Zagreb, 19. – 21. novembra 2008	5
Správa regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie z 19. zasadnutia	5
Zoznam účastníkov	18
Zoznam dokumentov	20
Predbežný program 20. zasadnutia regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie.....	24

INFORMATÍVNA ČASŤ

19. zasadnutie regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie (UNGEGN), Zagreb, 19. – 21. novembra 2008

Správa regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie z 19. zasadnutia

Všeobecné informácie

19. zasadnutie regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie (RSVSJE), ktoré viedol predseda skupiny, sa konalo v Zagrebe v dňoch 19. – 21. novembra 2008.

Účastníci

Rokovania sa zúčastnilo 37 delegátov z 10 krajín RSVSJE vrátane 4 delegátov z Čiernej Hory, ktorí začali spolupracovať s RSVSJE, a 1 hosť z Rakúska (Holandsky a nemecky hovoriaca regionálna skupina). Ospravedlnení: Pavel Boháč (Česko), Milan Harvalík (Česko), Mária Kováčová (Slovensko).

Úplný zoznam účastníkov zasadnutia sa uvádza v prílohe č. 1. Zoznam bol vydaný aj ako samostatný dokument dostupný na internetovej stránke RSVSJE: <http://ungegn.cgi.hr>.

Vedenie rokovania

Rokovanie skupiny viedli:

Predsedníčka: Dunja Brozović-Rončević (Chorvátsko)

Podpredsedovia: Jadranka Buljat (Chorvátsko), Zvonko Štefan (Chorvátsko)

Zapisovateľka: Biserka Fučkan-Držić (Chorvátsko)

Prijatý program:

1. Otvorenie zasadnutia.
2. Odsúhlasenie programu.
3. Národná štandardizácia.
  - 3a. Terénny zber a úradné spracovanie názvov.
  - 3b. Zaobchádzanie s názvami na viacjazyčných územiach.
  - 3c. Štruktúra národných názvoslovných autorít.
4. Toponymický návod pre vydavateľov kartografických a iných diel.
5. Toponymické databázy a slovníky.
  - 5a. metódy zberu údajov,
  - 5b. požadované prvky,
  - 5c. výmenné formáty a štandardy toponymických údajov,
  - 5d. systémy automatizovaného spracúvania údajov,
  - 5e. národné toponymické slovníky,
  - 5f. ostatné publikácie.
6. Terminológia v štandardizácii geografického názvoslovia.
7. Systémy písma.
8. Výslovnosť názvov.
9. Názvy štátov.
10. Exonymá.
11. Príprava na reprezentáciu regionálnej skupiny na 24. zasadnutí Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie.
12. Objekty mimo suverenity jedného štátu.
13. Toponymické internetové stránky.
14. Spolupráca so susediacimi krajinami a medzinárodnými organizáciami.
15. Toponymické vzdelávanie.
16. Implementácia rezolúcií a ciele a funkcie skupiny expertov.
17. Ďalšie informácie.
18. Odsúhlasenie správy z 19. zasadnutia RSVSJE.
19. Ukončenie zasadnutia.

Spravodajstvo zo zasadnutia a dokumenty

Na rokovaní bolo predložených 24 dokumentov. Zoznam dokumentov sa uvádza v prílohe č. 2. Dokumenty sa budú publikovať v digitálnej podobe (CD-ROM).

Priebeh zasadnutia

Otvorenie zasadnutia

Rokovanie otvoril predseda regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie Željko Hećimović, DrSc. z Chorvátskeho geodetického inštitútu, ktorý privítal delegátov v mene riaditeľa Chorvátskeho geodetického inštitútu prof. Tomislava Bašića, DrSc., ktorý sa nemohol zúčastniť zasadnutia, a zaželal účastníkom úspech pri rokovaní. Zároveň privítal hostí zasadnutia Marinu Rožić z Ministerstva zahraničných vecí a európskej integrácie, prof. Željka Bačića, DrSc., riaditeľa Štátnej geodetickej správy Chorvátskej republiky, Milana Orožena Adamiča, predsedu pracovnej skupiny pre exonymá a zástupcov Čiernej Hory, nových členov RSVSJVE. Prof. Željka Bačić, DrSc. v príhovore privítal účastníkov v mene Štátnej geodetickej správy a v krátkosti predstavil jej činnosť v Chorvátsku, pričom zdôraznil problematiku geografického názvoslovia, ktorá bola v centre pozornosti v minulých rokoch. Vyslovil potešenie z toho, že Chorvátsko získalo predsedníctvo skupiny na najbližšie 4 roky. Zaželal účastníkom úspešné rokovanie a nádej na stretnutie pri ďalšej príležitosti.

Marina Rožić v uvítacom prejave zdôraznila, že otázka geografických názvov je dnes veľmi dôležitá, pričom podčiarkla význam štandardizácie geografických názvov pre chorvátsky systém priestorovej infraštruktúry. Práca UNGEGN je tiež dôležitá pri politických diskusiách týkajúcich sa geografického názvoslovia. Chorvátska vláda víta úsilie vynaložené na štandardizáciu geografického názvoslovia.

Odsúhlasenie programu

Program rokovania prijali delegáti jednomyselne, bez pripomienok. Po prijatí programu navrhol zvolávateľ vedenie zasadnutia. Účastníci prijali návrh.

Správa predsedu RSVSJVE

Predseda regionálnej skupiny Željko Hećimović, DrSc. z Chorvátska predniesol správu o činnosti regionálnej skupiny v rokoch 2007 – 2008. Po uvedení základných údajov o vytvorení regionálnej skupiny RSVSJVE skupinou expertov poukázal na to, že štáty skupiny patria do troch rôznych geografických regiónov, do rôznych lingvistických zázemí, a tiež prešli rôznym historickým a kultúrnym vývojom. Spracované súhrnné dokumenty s obsahom hlavných údajov o regionálnej skupine majú za cieľ spraviť regionálnu skupinu

homogénnejšou. Zvolávateľ navrhol, aby sa dokumenty regionálnej skupiny v budúcnosti pravidelne aktualizovali a očakáva od účastníkov pripomienky k tejto otázke. Pokiaľ ide o Informačný bulletin, ktorý obsahuje príspevky a správy od expertov skupiny, regionálnych skupín a pracovných skupín, predseda požiadal účastníkov o zaslanie dôležitých príspevkov na publikovanie v bulletine. Od septembra má regionálna skupina novú internetovú stránku hostujúcu u slovinských kolegov, s najdôležitejšími údajmi o regionálnej skupine. Predseda predstavil Čiernu Horu ako novú členskú krajinu RSVSJE. Čierna Hora je členom OSN od roku 2006. Akreditácia zástupcov Čiernej Hory sa vykonala prostredníctvom veľvyslanectva Čiernej Hory v Zagrebe. Predseda oznámil, že neexistuje žiaden rozpor so smernicami UNGEGN, ktorý by bránil akceptácii Čiernej Hory ako nového člena RSVSJE. Databáza názvov sveta UNGEGN obsahuje údaje zo 46 krajín sveta (z toho 11 krajín RSVSJE.). Predseda vyzval účastníkov na zaslanie dát pre databázu, nakoľko všetky krajiny tak ešte nespravili.

Národná štandardizácia

Rakúsko

H. Bergmann: Arbeitsgemeinschaft für Kartographische Ortsnamenkunde (AKO) ako rakúsky model národného názvoslovného orgánu

Rakúsko nie je členom RSVSJE, ale zaujíma sa o jej činnosť, nakoľko má spoločné hranice s členskými krajinami skupiny. V Rakúsku neexistuje centrálna inštitúcia na štandardizáciu geografického názvoslovia. Štandardizované názvy obývaných priestorov zverejňuje Federálny štatistický úrad. V minulých rokoch boli súčasťou hlavnej databázy Geonam Federálneho úradu pre metrologiu a zememeračstvo. Tieto dve oficiálne agentúry pomáhajú pri činnosti úradov pre geografické názvy. Pracovná komisia pre kartografickú toponomastiku (Arbeitsgemeinschaft für Kartographische Ortsnamenkunde – AKO) je úradom pre celé Rakúsko. Jej hlavnou úlohou je koordinácia činnosti viacerých inštitúcií a ústavov, ktoré sa zaoberajú geografickými názvami a slúži aj ako kontaktné miesto pri riešení problémov v oblasti geografického názvoslovia. Najdôležitejším výsledkom činnosti pracovnej skupiny v AKO je spracovanie návodu na používanie geografických názvov v rakúskych vzdelávacích médiách. Je platný na medzinárodnej úrovni najmä pri koordinácii tejto činnosti s ďalšími nemecky hovoriacimi krajinami.

Slovinsko

M. Brnot :Štandardizácia geografických názvov v Slovinsku

Predkladateľka uviedla krátky prehľad o histórii Komisie na štandardizáciu geografických názvov, jej členoch, sídle a financovaní zo štátneho rozpočtu. Komisia pracuje podľa

odporúčani UNGEEN. Hlavným predmetom jej činnosti za posledné 2 roky bol nový zákon o názvoch a označovaní sídel, ulíc a budov. Opísala proces premenúvania sídel a ulíc a úlohu komisie v tomto procese. Publikovaná bola nová národná generálna mapa v mierke 1 : 250 000, ktorej názvy štandardizovala komisia. Pre túto mapu bol vytvorený toponymický slovník. Komisia pripravuje nový preklad štandardov SIST ISO 3166-1 a SIST ISO 3166-2. Komisia sa snaží unifikovať názvy krajín v súlade so štandardmi a pravopisom slovinského jazyka. V Slovinsku existujú dve databázy geografických názvov, ktoré sú prepojené. Oficiálny administratívny register na vydávanie priestorových jednotiek je Register priestorových jednotiek. V budúcnosti komisia zamýšľa dopracovať zákon o geografických názvoch a spracovať nový toponymický slovník pre mapu 1 : 25 000.

Ukrajina

N. Syvak, N. Pinchuk, N. Kizilova: Štandardizácia geografických názvov na Ukrajine

Dokument priniesol informáciu o administratívnej štruktúre a aktivitách autority zodpovednej za štandardizáciu geografického názvoslovie – Štátnej geodetickej, kartografickej a katastrálnej službe. Odznela aj informácia o legislatíve, predpisoch a metodologickej báze v oblasti štandardizácie na Ukrajine. Prítomní získali informáciu o terénnom zbere názvov a o oficiálnom spracúvaní názvov. Ukrajina pripravila toponymický návod na vydanie v roku 2008. Spracúva sa Toponymický slovník sveta v ukrajinčine a Národný atlas Ukrajiny. Návrh rezolúcie na prepis ukrajinských názvov do latinky sa nerealizoval. R. 2008 sa pripravuje reedícia publikácie Názvy krajín a území sveta podľa dokumentu Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie. Ukrajina široko spolupracuje so susednými krajinami a medzinárodnými organizáciami. Je členom dvoch regionálnych skupín.

Maďarsko

Béla Pokoly: Národná štandardizácia geografických názvov

V Maďarsku vstúpil do platnosti začiatkom tohto roku nový vládny výnos, ktorý sa týka štandardizácie a zaznamenávania geografických názvov v Maďarsku. Všetky geografické názvy – názvy administratívnych miest a obcí, názvy krajín sa teraz považujú za geografické názvy. Podľa vládneho výnosu komisia vykonáva rozhodnutia o názvoch vôd, sídel, ulíc, dopravy, chránených území, názvoch v menšinových jazykoch, názvoch doteraz neupravovaných, napr. planetárnych a astronomických objektov. Zaobchádzanie s názvami na viacjazyčných územiach, menšinových názvov a problém s pravopisom menšinových názvov boli v správe tiež spomenuté. Nedávny terénny zber bol zameraný na mikrotoponymá. Za posledných 20 rokov to bol prvý terénny zber v Maďarsku. Pri oficiálnom spracúvaní názvov sa využívajú aj ortofotosnímky.

Chorvátsko

Dunja Brozović-Rončević: Správa o činnosti v oblasti štandardizácie geografického názvoslovía v Chorvátskej republike v období 2007 – 2008.

Správa zdôraznila, že v Chorvátsku nebol zatiaľ vytvorený národný orgán na štandardizáciu geografických názvov. Chorvátsky parlament zodpovedá za pomenúvanie a špecifikáciu území administratívnych jednotiek a obcí. Obecné komisie sú zodpovedné za pomenúvanie a vznik rozhodnutí na územiach obcí. Zmeny názvov miest a obcí sa publikujú v periodiku Narodne novine, národných novinách Slovinskej republiky, zmeny názvov v obciach sa publikujú v oficiálnych novinách príslušnej obce. Názvy sa evidujú v Registri priestorových jednotiek v Štátnej geodetickej správe (SGA). Správa sa zaoberala aj stavom menšinových jazykov, ktoré definuje Európska charta etnických a menšinových jazykov. Podľa chorvátskej ústavy je oficiálnym jazykom a písmom chorvátčina a latinka. V komunitách, v ktorých určité menšiny tvoria viac než tretinu obyvateľstva, môžu sa menšinové jazyky alebo iné systémy písma zaviesť ako oficiálne za podmienok špecifikovaných zákonom. Správa informovala o zozname toponymických slovníkov Chorvátska. Vyzdvihla najmä databázy, ktoré obsahujú zvyčajne viac informácií než toponymické slovníky a spolu s Chorvátskou databázou geografických názvov sú súčasťou národnej priestorovej infraštruktúry. V Chorvátsku prebieha proces preverovania geografických názvov a ich atribútov.

Cyprus

Správa Cypru

Správa informovala v krátkom prehľade o aktivitách v oblasti geografického názvoslovía od roku 1950. Išlo najmä o chronológiu činnosti v oblasti terénneho zberu a oficiálneho spracúvania názvov a administratívnu štruktúru cyperskej Stálej komisie na štandardizáciu geografických názvov, ktorá pripravuje národné toponymické slovníky. R. 2007 publikovali návod na štandardizáciu názvov, ktorý obsahuje množstvo tém, ako aj tabuľku názvov všetkých miest a obcí na Cypre, ktoré po stáročia používajú grécke a turecké komunity a komisia ich štandardizovala. Propagačná brožúra UNGEGN sa bude publikovaná v 2. vydaní koncom r. 2008. V správe sa uviedli aj informácie o otázke transliterácie gréckeho písma do latinky. Zoznam názvov krajín a ich hlavných miest, ktorý bol predstavený na 8. konferencii OSN v Berlíne, bol aktualizovaný a bude sa publikovať začiatkom r. 2009. V správe sa poukázalo na to, že zmeny geografických názvov by sa mali obmedziť, pretože to vedie k strate kultúrneho a historického dedičstva.

Slovensko

Pre neprítomnosť zástupcov Slovenska na rokovaní predseda informoval o hlavných oblastiach činnosti v oblasti geografického názvoslovia v Slovenskej republike v období 2007 – 2008.

Poľsko

Poľská správa informovala o spôsobe úpravy geografických názvov Poľska v závislosti od typu objektu. Existujú dve organizácie, ktoré sa zaoberajú štandardizáciou geografických názvov: Komisia pre názvy lokalít a fyzickogeografických objektov z územia Poľska a Komisia pre štandardizáciu geografických názvov mimo územia Poľska. Správa ďalej informovala o legislatíve v oblasti geografického názvoslovia zameranej na viacjazyčné územia. Práce na vytvorení Štátneho registra geografických názvov pokračujú. Poľsko založilo internetové stránky na zverejňovanie toponymických dát, ktoré sa pravidelne aktualizujú.

Toponymické návody

Rakúsko

H. Bergmann: Toponymický návod pre vydavateľov kartografických a iných diel

Správa priniesla krátku históriu o vývoji toponymického návodu, o vedení projektu.

Predkladateľ vysvetlil štruktúru toponymického návodu na prezentácii súčasného rakúskeho návodu. Hlavnými témami sú jazyky, písmo, pravopis, výslovnosť nemeckých geografických názvov, poznámky o lingvistických základoch, ktoré sa odrážajú v nemeckých názvoch, dialekty, menšinové jazyky významné pre kartografiu (v Rakúsku sú dôležité iba tri jazyky – slovinský, chorvátsky a maďarský). Druhou hlavnou časťou návodu sú názvoslovné authority a štandardizácia názvov. Tretia časť referuje o pramenných materiáloch, v ktorých sú dostupné štandardizované názvy. Ďalším významným bodom je slovník slov často sa objavujúcich v geografických názvoch (nemeckých, slovinských, chorvátskych, maďarských) a skratky používané na oficiálnej mape Rakúska v mierke 1 : 50 000.

Chorvátsko

Ž. Hećimović: Prehľad o regionálnej skupine Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Dáta použité v dokumente pochádzajú z jednotlivých krajín a predseda ich nemôže z vlastného podnetu meniť. V dokumentoch jednotlivých krajín sa objavujú nedostatočné informácie, preto je potrebná užšia spolupráca. Ž. Hećimović požiadal prítomných o kontrolu dát na národnej báze a zaslanie opráv. Dokument bude reprezentovať regionálnu skupinu. Každá krajina môže pracovať vo viacerých regionálnych skupinách a táto informácia môže

tiež byť v dokumente. Je veľmi dôležité zabezpečovať aktuálne informácie. Predkladateľ vyzval delegátov na aktívnu spoluprácu, čo zabezpečí menej nedorozumení.

Turecko

Turecká národná správa

Správa vyzdvihla úlohu Úradu expertov pre geografické názvoslovie Turecka, ktorý zodpovedá za štandardizáciu geografických názvov. Úrad koordinuje a zvyšuje úsilie pri štandardizácii, rieši úlohy paralelne s UNGEGN. Správa priniesla tiež historický pohľad na úsilie štandardizovať geografické názvy v Turecku. Vysvetlila právny status Úradu expertov pre geografické názvoslovie Turecka a predstavila jeho aktivity vrátane účasti na zasadnutiach viacerých regionálnych skupín.

Toponymické dátové súbory a slovníky

Poľsko

M. Zych: Národný toponymický slovník Poľska „Geografické názvy Poľska“, časť I Hydronymá

V Poľsku nebol zatiaľ publikovaný úplný národný toponymický slovník. Publikácia Geografické názvy Poľska, časť I Hydronymá obsahuje 15 857 názvov. Zoznam je publikovaný v dvoch jazykoch, poľsky a anglicky. Slovník je dostupný vo formáte pdf na internetovej stránke Komisie na štandardizáciu geografických názvov Poľska. Prezentácia informovala o histórii publikovania štandardizovaných geografických názvov v Poľsku. Už niekoľko rokov sa spracúva Register geografických názvov v rozsahu máp v mierke 1 : 10 000.

Chorvátsko

Ž. Hećimović: Chorvátska databáza geografických názvov

Program na vytvorenie národnej priestorovej dátovej infraštruktúry začala realizovať Štátna geodetická správa Chorvátskej republiky. Rozvoj chorvátskej databázy geografických názvov podporila nórska vláda. Databáza obsahuje všetky oficiálne používané chorvátske názvy. Bude sa využívať pre program INSPIRE spracúvaný na celoeurópskej úrovni.

Exonymá

Slovinsko

M. Orožen-Adamič: Exonymá

Predkladateľ upozornil na problém Macedónska, ktorý patrí medzi najdiskutovanejšie otázky v OSN. Vysvetlil činnosť pracovnej skupiny pre exonymá vo viacerých detailoch, poukázal na rozdiely medzi exonymami a endonymami. Cieľom pracovnej skupiny je nájsť vhodné riešenie s ohľadom na exonymá, ktoré si vyžadujú exaktnú definíciu, aby sa presne určilo, čo sa môže považovať za exonymum. Upozornil na situáciu, keď sa na určitom území používajú dva a viac jazykov, v súvislosti s ich umiestnením na mape. Pri hľadaní riešení je veľmi dôležitá lokálna politická situácia, ktorú je potrebné starostlivo zvažovať. Veľmi dôležité je mať aktívnu národnú komisiu. Zároveň zdôraznil význam výmeny skúseností medzi jednotlivými krajinami.

Poľsko

M. Zych: Názvy štátov, ich hlavných miest a obyvateľov

Správa v krátkosti objasnila chronológiu publikovania zoznamu názvov krajín, ich hlavných miest a obyvateľov. Poukázala na rozhodnutia o oficiálnych názvoch v Poľsku, s dôrazom na skutočnosť, že poľské názvy krajín, teritórií a ich hlavných miest zverejnené v zozname sú podobou odporúčanou na použitie iba v Poľsku. Názvy krajín obsahujú tiež informácie o ich hlavných mestách a obyvateľoch.

Systémy písma

Chorvátsko

Ž. Hećimović: Prezentácia geografických názvov využitím Google Earth

Správa v krátkosti informovala o Google Earth, ktorý predstavila ako komerčný nástroj na prezentovanie zemského povrchu v 3D. Používatelia Google Earth na celom svete majú príležitosť prezentovať geografické názvy. Predkladateľ predstavil Google Earth používaný na prezentáciu geografických názvov vizuálne. Tento nástroj umožňuje klasifikáciu tried objektov. Za dôležité sa považuje schopnosť vizualizovať národné znaky prostredníctvom transformačného formátu Unicode.

Implementácia rezolúcií a ciele a funkcie UNGEGN

Turecko

M. Ozturk: Implementácia rezolúcií a ciele a funkcie UNGEGN

Predkladateľ objasnil aktivity pri implementácii cieľov UNGEGN v Turecku. Účastníci dostali prehľadné informácie o organizačnej štruktúre. Stála komisia pri Úrade expertov pre geografické názvoslovie Turecka vznikla r. 2004. Integračnou zložkou úradu je 9 pracovných skupín.

Internetové toponymické stránky

Chorvátsko

Ž. Hećimović: Internetové stránky RSVSJVE

Predkladateľ predstavil novú internetovú stránku regionálnej skupiny, ktorá sa stala oficiálnou stránkou evidovanou v registri UNGEGN. Na organizovanie stránky zatiaľ neexistujú inštrukcie. O aktuálnom obsahu rozhodujú členovia regionálnej skupiny, ktorí sa zároveň môžu zúčastňovať na jej vytváraní. Predseda potrebuje podnety od členov skupiny, aby bola stránka užitočná a obsahovala presné informácie.

Objekty mimo suverenity jedného štátu

Chorvátsko

Dunja Brozović Rončević: Miestne názvy ako nehmotné kultúrne dedičstvo

Odznela informácia o definícii nehmotného kultúrneho dedičstva a o kritériách pre túto definíciu. Jazyky boli tiež zaradené do zoznamu nehmotného dedičstva, nakoľko hrozí riziko ich vymiznutia. Predkladateľka oboznámila účastníkov s časťou rezolúcie UNGEGN, ktorá sa týka geografických názvov ako kultúrneho dedičstva. Zdôraznila, že miestne verzie geografických názvov sa majú zozbierať a má sa s nimi zaobchádzať ako s kultúrnym dedičstvom. Príklad Chorvátska bol prezentovaný na vysvetlenie situácie – najskôr vytvorenie legislatívneho rámca, pokračovanie terénnym zberom údajov a uchovávanie nárečových verzií geografických názvov v rozličných chorvátskych inštitúciách.

Chorvátsko

Ž. Hećimović: Medzinárodný rok jazykov OSN a Baška slab

Predkladateľ informoval o tom, že rok 2008 bol vyhlásený za rok jazykov. Prítomní boli oboznámení so súčasnou jazykovou situáciou vo svete. Prednášateľ zdôraznil, že 50 % dnes

používaných jazykov môže zaniknúť za niekoľko generácií. Opísal Baška slab a jeho pôvod a zdôraznil, že istým spôsobom symbolizuje chorvátsky jazyk.

Príprava na reprezentáciu regionálnej skupiny na 25. zasadnutí UNGEGN (máj 2009)

Chorvátsko

Ž. Hećimović: Prezentácia RSVSJVE na 25. zasadnutí UNGEGN

Ž. Hećimović informoval o spôsobe prípravy správy regionálnej skupiny na 25. zasadnutí UNGEGN. Vyzval delegátov na spoluprácu pri vytváraní dokumentu. Predkladateľ navrhol predstaviť na 25. zasadnutí UNGEGN tému Geografické názvy ako súčasť kultúrneho dedičstva. Upozornil na možnosť usporiadať rokovanie regionálnej skupiny počas 25. zasadnutia UNGEGN.

Spolupráca so susednými krajinami a medzinárodnými organizáciami.

Slovinsko

M. Brnot: Projekt EuroGeoNames

Predkladateľka priblížila prítomným projekt EuroGeoNames. Konečným výsledkom tohto projektu budú dve aplikácie – pripojenie koncového používateľa a komerčné využitie.

Chorvátsko

Ž. Hećimović: Návrh projektu na prezentovanie geografických názvov regionálnej skupiny

Predkladateľ opísal projekt, pričom vyzdvihol jeho cieľ, ktorým je možnosť prezentovania endoným v národných písmach. Tým ukážu rozdiely v písaní medzi jednotlivými krajinami a vznikne užšia spolupráca medzi krajinami regionálnej skupiny. Zámerom projektu nie je vizualizácia detailov miestnych názvov, ale vizualizácia geografických názvov v rôznych systémoch písma. Prezentácia endoným v národných písmach poukáže na písomné rozdiely v jednotlivých krajinách a ukáže reálnu situáciu v národných písmach a jazykoch regionálnej skupiny.

Toponymické vzdelávanie

Chorvátsko

D. Brozović-Rončević: Toponymické vzdelávanie

D. Brozović-Rončević predniesla na príklade Chorvátska krátky prehľad o výukových toponymických kurzoch UNGEGN a onomastických kurzoch, ktoré sa konali na univerzitách v Chorvátsku.

Cyprus

P. Vasileiou: Štandardizácia geografického názvoslovia ako súčasť nehmotného kultúrneho dedičstva

Predkladateľ vyzdvihol význam geografických názvov, ktoré sú súčasťou kultúrneho dedičstva každej krajiny a ako také sa musia chrániť.

Ukončenie rokovania

Predseda regionálnej skupiny ukončil rokovanie.

Predbežný program 20. zasadnutia RSVSJVE

Predseda RSVSJVE predstavil návrh predbežného programu 20. zasadnutia RSVSJVE. Predbežný program sa uvádza v prílohe č. 3.

Záver a odporúčania

19. zasadnutie regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie, ktoré sa konalo v dňoch 19. – 21. novembra 2008 v Zagrebe sa dohodlo na týchto záveroch a odporúčaníach.

- a) Zasadnutie zaznamenalo pozitívne výsledky a pokrok v štandardizácii geografických názvov v zúčastnených krajinách.
- b) Predložené národné správy a dokumenty obsahujú množstvo informácií k rozličným bodom programu a zasadnutie uznalo dôležitosť predložených dokumentov ocenením pokroku, ktorý učinili zúčastnené krajiny.
- c) Zasadnutie uznalo význam geografických názvov v národnej a regionálnej priestorovej infraštruktúre a potrebu pokračovať v dôležitej práci na štandardizácii geografických názvov.
- d) Zasadnutie uznalo začlenenie Čiernej Hory do regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa.
- e) Predseda RSVSJVE odporúča používať jednotný systém označovania dokumentov RSVSJVE symbolom, ktorý obsahuje akronymum ECSEED, identifikátor zasadnutia, rok a číslo predloženého dokumentu počas roka (napr. ECSEED/Session.19/2008/3 – 3. dokument RSVSJVE v roku 2008 predložený na 19. zasadnutí RSVSJVE).
- f) Predseda RSVSJVE odporúča používať jednotnú titulnú stranu dokumentov RSVSJVE.
- g) Predseda RSVSJVE odporúča využívať dokumenty RSVSJVE.
- h) Zasadnutie odporúča internetovú stránku RSVSJVE <http://ungegn.cgi.hr> ako centrálny informačný materiál regionálnej skupiny.

- i) Zasadnutie sa dohodlo, že predseda RSVSJVE bude reprezentovať regionálnu skupinu na 25. rokovaní UNGEGN v Nairobi v roku 2009.
- j) Zasadnutie sa dohodlo, že pripraví tematický materiál na tému geografické názvoslovie ako kultúrne dedičstvo na 25. zasadnutie UNGEGN, ktorý bude zahrnutý do správy RSVSJVE. Krajiny regionálnej skupiny zašlú príspevky D. Brozović-Rončević, DrSc., ktorá ich pripraví do správy regionálnej skupiny.
- k) Predseda RSVSJVE odporúča permanentnú aktualizáciu dát jednotlivých krajín RSVSJVE v prehľadnom dokumente RSVSJVE.
- l) Zasadnutie sa dohodlo na publikovaní adres národných názvoslovných autorít a expertov na štandardizáciu geografického názvoslovia na internetovej stránke RSVSJVE.
- m) Zasadnutie vyjadrilo poďakovanie Chorvátskej štátnej geodetickej správe a Chorvátskemu geodetickému inštitútu za organizáciu a služby poskytnuté na 19. zasadnutí regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa.

Príloha č. 1

Zoznam účastníkov

Č.	Meno a priezvisko	Štát	Inštitúcia	E-mail
1	Mr. Hubert BERGMANN	Rakúsko	Österreichische Akademie der Wissenschaften Institut für Österreichische Dialekt- und Namenlexika	Hubert.Bergmann@oeaw.ac.at
2	Ms. Mima CHALEVA	Bulharsko	Geodesy, Cartography and Cadastre Agency	chaleva_m@cadastre.bg
3	Ms. Veneta FAKALIEVA	Bulharsko	Geodesy, Cartography and Cadastre Agency	fakalieva.v@cadastre.bg
4	Mrs. Dunja BROZOVIĆ- RONČEVIĆ	Chorvátsko	The Institute of Croatian Language and Linguistics	dunja@ihjj.hr
5	Mrs. Jadranka BULJAT	Chorvátsko	Lexicographical Institute Miroslav Krleža	jadranka.buljat@lzmh.hr
6	Mrs. Ivana CRLJENKO	Chorvátsko	Lexicographical Institute Miroslav Krleža	ivana.crljenko@lzmh.hr
7	Mrs. Biserka FUČKAN-DRŽIĆ	Chorvátsko	University of Zagreb Faculty of geodesy	bdrzic@geof.hr
8	Mr. Željko HEČIMOVIĆ	Chorvátsko	Croatian Geodetic Institute	zeljko.hecimovic@cgi.hr
9	Mrs. Željka JAKIR	Chorvátsko	Croatian Geodetic Institute	zeljka.jakir@cgi.hr
10	Mr. Ivan LANDEK	Chorvátsko	State Geodetic Administration	ivan.landek@dgu.hr
11	Ms. Ljerka RAŠIĆ	Chorvátsko	State Geodetic Administration	ljerka.rasic@dgu.hr
12	Mr. Zvonko ŠTEFAN	Chorvátsko	Croatian Geodetic Institute	zvonko.stefan@cgi.hr
13	Ms. Martina TEŽAK	Chorvátsko	Ministry of Foreign Affairs and European Integration Department for United Nations	martina.tezak@mvpei.hr
14	Mr. Prodromos VASILEIOU	Cyprus	Ministry of Education and Culture	prodromos@vasileiou.org
15	Mr. Ioannis KOLOVOS	Grécko	Hellenic Military Geographical Service	dkths@internal.gys.gr
16	Mr. Alexandros KOLLIPOULOS	Grécko	Ministry of Foreign Affairs of the Hellenic Republic	eny@mfa.gr
17	Mr. András DUTKÓ	Maďarsko	Hungarian Committee on Geographical Names, Ministry of Agriculture and Rural Development	dutko@espolarte.com
18	Mr. Martin IŠPANOVIC	Maďarsko	Hungarian Committee on Geographical Names, Office of the Prime Minister Department for National and Ethnic Minorities	martin.ispanovic@meh.gov.hu
19	Mr. Gábor MIKESY	Maďarsko	Hungarian Committee on Geographical Names, Institute of Geodesy, Cartography and Remote Sensing	mikesy.gabor@fomi.hu
20	Mr. Béla POKOLY	Maďarsko	Hungarian Committee on	pokolyb@fvm.hu

			<i>Geographical Names, Ministry of Agriculture and Rural Development, Department of Land Administration and Geoinformation</i>	
21	Mr. Mičo ORLANDIĆ	Čierna Hora	<i>Uprava za nekretnine Vlade Crne Gore</i>	morlandic@cg.yu
22	Mr. Dragan KOVAČEVIĆ	Čierna Hora	<i>Uprava za nekretnine Vlade Crne Gore</i>	nekretnine@cg.yu
23	Ms. Snježana ŠOŠKIĆ	Čierna Hora	<i>Uprava za nekretnine Vlade Crne Gore</i>	ssoskic@gmail.com
24	Ms. Mirjana LJUMOVIĆ	Čierna Hora	<i>Uprava za nekretnine Vlade Crne Gore</i>	mirjanalj@gmail.com
25	Mrs. Katarzyna PRYSZEWSKA	Poľsko	<i>Commission on Standardization of Geographical Names Outside the Republic of Poland</i>	Katarzyna.Przyszevska@gugik.gov.pl
26	Mr. Maciej ZYCH	Poľsko	<i>Commission on Standardization of Geographical Names Outside the Republic of Poland</i>	mzych@poczta.onet.pl
27	Mr. Primož PIPAN	Slovinsko	<i>"Anton Melik" geographical Institute ZRC SAZU</i>	primoz.pipan@zrc-sazu.si
28	Mrs. Marija BRNOT	Slovinsko	<i>Surveying and Mapping Authority of the Republic of Slovenia</i>	marija.brnot@gov.si
29	Mr. Milan OROŽEN-ADAMIČ	Slovinsko	<i>Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti</i>	milan.orozen-adamic@gov.si
30	Mr. Danco MARKOVSKI	Macedónsko	<i>Embassy of the Republic of Macedonia</i>	danco.markovski@mfa.gov.mk
31	Mr. Mustafa OZTURK	Turecko	<i>Board of Experts for Geographical Names Erciyes University</i>	mustafaozturk@erciyes.edu.tr
32	Mr. Vasip SAHIN	Turecko	<i>Ministry of Interior</i>	vasip.sahin@icisleri.gov.tr
33	Mr. Serdar ASLAN	Turecko	<i>General Command of Mapping</i>	serdar.aslan@hgk.mil.tr
34	Mrs. Nataliia KIZILOVA	Ukrajina	<i>State Service of Geodesy, Cartography and Cadastre</i>	kizilova@geomatka.kiev.ua
35	Mrs. Nataliia PINCHUK	Ukrajina	<i>State Service of Geodesy, Cartography and Cadastre</i>	pinchuk@geomatka.kiev.ua
36	Mrs. Nina SYVAK	Ukrajina	<i>State Scientific Production Enterprise "Kartographia"</i>	kartograph@ukrmap.com.ua ukrgeo@geomatka.kiev.ua
37	Mr. Petro KALASHNIK	Ukrajina	<i>Cabinet Secretariat</i>	kalashnik@gkmu.gov.ua

Príloha č 2

Zoznam dokumentov

Nr.	Číslo dokumentu	Názov dokumentu	Štát/ Organizácia	Regionálna skupina UNGEEN	Autor dokumentu
1	ECSEED/Session.19/2008/1	East Central and South-East Europe Division overview (Regionálna skupina Východná, stredná a juhovýchodná Európa – súhrn)	RSVSJVE	RSVSJVE	Zvolávateľ RSVSJVE, upravené expertmi RSVSJVE
2	ECSEED/Session.19/2008/2	Report of ECSEE Division chairman (Správa zvolávateľa RSVSJVE)	Chorvátsko	RSVSJVE	Zvolávateľ RSVSJVE
3	ECSEED/Session.19/2008/3	Standardization of Geographical names in Republic of Bulgaria (Štandardizácia geografických názvov v Bulharskej republike)	Bulharsko	RSVSJVE	D.M.Chaleva V.Fakalieva
4	ECSEED/Session.19/2008/4	Report on the activities in the field of standardization of geographical names in the Republic of Croatia in the period from 2007 to 2008 (Správa o činnosti v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia v Chorvátskej republike v období 2007 – 2008)	Chorvátsko	RSVSJVE	Ž. Hećimović Z. Štefan I. Landek D. Brozović- Rončević J. Buljat
5	ECSEED/Session.19/2008/5	Croatian Geographical Names Database (Chorvátska databáza geografických názvov)	Chorvátsko	RSVSJVE	Ž. Hećimović S. Lemajić
6	ECSEED/Session.19/2008/6	Presentation of geographical names using Google Earth (Zobrazenie geografických názvov s použitím Google Earth)	Chorvátsko	RSVSJVE	Ž. Jakir Ž. Hećimović
7	ECSEED/Session.19/2008/7	United Nations International Year of Languages and the Baška Šlab (Medzinárodný rok jazykov OSN a Baška slab)	Chorvátsko	RSVSJVE	Ž. Hećimović Z. Štefan I. Posavec

8	ECSEED/Session.19/2008/8	Proposal of the project on the presentation of the ECSEE Division geographical names (Návrh projektu na prezentáciu geografických názvov RSVSJVE)	Chorvátsko	RSVSJVE	Ž. Hećimović Ž. Jakir
9	ECSEED/Session.19/2008/9	Report on the Activity of the Hungarian Committee on Geographical Names 2007-2008 (Správa o činnosti Maďarskej komisie pre geografické názvy v období 2007 – 2008)	Maďarsko	RSVSJVE	A. Dutkó B. Pokoly G. Mikesy M. Işpanović
10	ECSEED/Session.19/2008/10	Names of countries, their capitals and inhabitants (Názvy štátov, ich hlavných miest a obyvateľov)	Poľsko	RSVSJVE	M. Zych
11	ECSEED/Session.19/2008/11	National gazetteer of Poland: "Geographical names of Poland" Vol.1 "Hydronyms" (Národný toponymický slovník Poľska: „Geografické názvy Poľska“, časť 1 Hydronymá)	Poľsko	RSVSJVE	M. Zych
12	ECSEED/Session.19/2008/12	Report of Poland 2007-2008 (Poľská správa za roky 2007 – 2008)	Poľsko	RSVSJVE	M. Zych K. Przystewska
13	ECSEED/Session.19/2008/13	Report on the activities in the field of standardization of geographical names in the Slovak Republic in the period from the 18th session of the East Central and South-East Europe Division of the United Nations Group of Experts on Geographical Names, Praha 2007 to 2008 (Správa o činnosti v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia v Slovenskej republike v období od 18. zasadnutia RSVSJVE skupiny expertov, Praha 2007 do 2008)	Slovensko	RSVSJVE	M. Kováčová
14	ECSEED/Session.19/2008/14	Report of Slovenia (Slovinská správa)	Slovinsko	RSVSJVE	M. Brnot D. Kladnik

15	ECSEED/Session.19/2008/15	National Report of Turkey (Národná správa Turecka)	Turecko	RSVSJVE	M. Ozturk
16	ECSEED/Session.19/2008/16	Report of Ukraine on standardization of geographical names in Ukraine in the period of 2007-2008 (Ukrajinská správa o štandardizácii geografických názvov na Ukrajine v období 2007 – 2008)	Ukrajina	RSVSJVE	N. Pinchuk N. Kizilova N. Syvak
17	ECSEED/Session.19/2008/17	Toponymic guidelines for map and other editors as promoted by the UNGEGN (Toponymický návod pre vydavateľov kartografických a iných diel ako ho propaguje UNGEGN)	Rakúsko	RSVSJVE	H. Bergmann
18	ECSEED/Session.19/2008/18	The <i>Arbeitsgemeinschaft für Kartographische Ortsnamenkunde (AKO)</i> as the Austrian model of a national names board (<i>Arbeitsgemeinschaft für Kartographische Ortsnamenkunde (AKO)</i> ako rakúsky model národného názvoslovného úradu)	Rakúsko	RSVSJVE	H. Bergmann
19	ECSEED/Session.19/2008/19	Websites of the East Central and South-East Europe Division of the United Nations Group of Experts on Geographical Names (Internetové stránky regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie)	Chorvátsko	RSVSJVE	Zvolávateľ RSVSJVE
20	ECSEED/Session.19/2008/20	Presentation of the ECSEE Division at the 25th Session of UNGEGN (Prezentácia RSVSJVE na 25. zasadnutí UNGEGN)	Chorvátsko	RSVSJVE	Zvolávateľ RSVSJVE
21	ECSEED/Session.19/2008/21	Report of Cyprus (Cyperská správa)	Cyprus	RSVSJVE	P. Vasileiou
22	ECSEED/Session.19/2008/22	Procedure of collecting	Cyprus	RSVSJVE	P. Vasileiou

		and recording the toponyms and the area names of Kypros(Cyprus) (Metódy zberu a zaznamenávania toponým a názvov areálov na Cypre)			
23	ECSEED/Session.19/2008/23	Treatment of Geographical Names in Multilingual Areas (Zaobchádzanie s geografickými názvami na viacjazyčných územiach)	Slovinsko	RSVSJVE	M. Orožen-Adamič
24	ECSEED/Session.19/2008/24	EuroGeoNames	Slovinsko	RSVSJVE	M. Brnot
25	ECSEED/Session.19/2008/25	Report of the East Central and South-East Europe Division of the United Nations Group of Experts on Geographical Names on the work of its nineteenth session (Správa RSVSJVE UNGEGN o činnosti na jej 19. zasadnutí)	RSVSJVE	RSVSJVE	Zvolávateľ RSVSJVE

Príloha č. 3

Predbežný program 20. zasadnutia regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie

1. Otvorenie zasadnutia.
2. Organizačné záležitosti:
  - a) odsúhlasenie programu.
  - b) voľba vedenia.
  - c) organizácia práce.
3. Národná štandardizácia:
  - a) terénny zber názvov.
  - b) uradné spracúvanie názvov.
  - c) zaobchádzanie s názvami na viacjazyčných územiach.
  - d) administratívna štruktúra národných názvoslovných autorít, legislatíva, zásady a postupy.
4. Toponymický návod pre vydavateľov kartografických a iných diel.
5. Geografické názvy ako kultúra, odkaz a identita (vrátane názvov v domorodých, menšinových a regionálnych jazykoch).
6. Toponymické databázy a slovníky:
  - a) metódy zberu údajov,
  - b) požadované prvky,
  - c) výmenné formáty a štandardy toponymických údajov,
  - d) systémy automatizovaného spracúvania údajov,
  - e) národné toponymické slovníky,
  - f) ostatné publikácie.
7. Terminológia v štandardizácii geografického názvoslovia.
8. Systémy písma.
  - a) latinizácia,
  - b) prepis do nelatinkových systémov písma,
  - c) zápis názvov v jazykoch bez vlastného písma.
9. Výslovnosť.
10. Názvy štátov.
11. Exonymá.
12. Objekty mimo suverenity jedného štátu:
  - a) objekty spoločné pre dva alebo viac štátov,
  - b) bilaterálne/multilaterálne dohody.
13. Toponymické internetové stránky.
14. Spolupráca so susednými krajinami a medzinárodnými organizáciami.
15. Toponymické vzdelávanie.
16. Databázy geografického názvoslovia:
  - a) dátové modely a klasifikácie,
  - b) aktualizácia údajov,
  - c) dátové štandardy a interoperabilita,
  - d) dátové služby, aplikácie a produkty (napr. toponymické slovníky a internetové služby).
17. Podpora názvov domorodých a menšinových skupín.
18. Geografické názvy ako súčasť kultúrneho dedičstva.
19. Implementácia rezolúcií a ciele a funkcie skupiny expertov.
20. Ďalšie informácie.
21. Odsúhlasenie správy z 19. zasadnutia RSVSJE.
22. Ukončenie zasadnutia.

NÁZVOSLOVNÉ INFORMÁCIE

Vydal Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
v Geodetickom a kartografickom ústave Bratislava. Zostavil
Sekretariát Názvoslovnej komisie ÚGKK SR. Vyšlo v r. 2008

ISSN 1335-0528